

FORSVARSMINISTERIET

27. maj 2016

NOTAT 70: SUPPLERENDE OPLYSNINGER OM EUROFIGHTER ANGÅENDE TIMER PR. STEL PR. ÅR OG SAMLET STELLETID

Spørgsmål

Dette notat besvarer følgende spørgsmål:

"Anmodning om svar på e-mail af 23. maj 2016 fra Lars Illum Jørgensen, Eurofighter Sales Director (Denmark), til Rasmus Jarlov. Hvorfor er Airbus' besvarelse ikke kommet med i dimensioneringsrapporten?"

Grundlag

Notatet baseres på e-mail af fra af 23. maj 2016 fra Lars Illum Jørgensen, Eurofighter Sales Director (Denmark) til Formanden for Folketingets Forsvarsudvalg, Rasmus Jarlov (gengivet nedenfor), rapport fra Udvalget for dimensionering af nyt kampfly fra den 12. april 2016 og det tyske forsvarsministeriums svar på supplerende informationsanmodning af 23. marts 2016 og Forsvarsministeriets "Request for Binding Information" (RBI 2014).

"Vi har læst følgende på side 10 i "Rapporten fra Udvalget for Dimensionering af Nyt Kampfly":

<http://www.fmn.dk/temaer/kampfly/Documents/rapport-fra-udvalget-for-dimensionering-af-nyt-kampfly-2.pdf>

"Udvalget har bedt Nyt Kampfly Kontoret rette henvendelse til de tre leverandører med henblik på at få uddybet endnu højere produktionsmål, hvilket dog ikke er sket inden for den korte svarfrist. Spørgsmålet vil dog komme op i kontraheringsfasen."

Vi er forundrede over at der ikke er taget hensyn til vores svar, da vi svarede på spørgsmålene den 6. april, hvilket var inden for svarfristen sat af kampflyskontoret. Jeg har vedhængt svaret.

Vi gør i dokumentet rede for at vi godt kan gå op til 300 timer per år og hvad konsekvenserne er.

Bemærk i øvrigt at vi i slutningen af dokumentet endnu engang har gjort opmærksom på at vi kan klare mere end 8000 flyvetimer per flyvestel."

Sagsfremstilling

I RBI'en blev der defineret nogle operationsmæssige karakteristika for de danske behov, som leverandørerne blev bedt om at basere deres svar på. Et af disse karakteristika var, at nyt kampfly blev forudsat til at skulle levere 250 flyvetimer per stel per år.

Efter afslutningen af evalueringerne af kampflykandidaterne, udarbejdelsen af evalueringsrapporten samt gennemførelsen af den endelige eksterne kvalitetssikring, blev der fra februar til april 2016 gennemført en dimensioneringsanalyse i relation til nye kampfly. Formålet var, som beskrevet i rapporten fra Udvalget for dimensionering af nyt kampfly, at tilvejebringe et fuldt belyst beslutningsgrundlag vedrørende dimensionering af en ny fremtidig kampflystruktur, herunder en eventuel optimering af antallet af nødvendige piloter, årlige flyvetimer og antal kampfly, der skal til for at kunne løse en given opgaveportefølje.

Som det fremgår af side 10 i rapporten fra Udvalget for dimensionering af nyt kampfly bad udvalget Nyt Kampfly Program rette henvendelse til de tre leverandører med henblik på at få belyst muligheden for at kunne opnå et højere produktionsmål end de 250 flyvetimer per stel per år.

Den 23. marts 2016 afsendte Nyt Kampfly Program en supplerende informationsanmodning til de tre leverandører. I denne henvendelse blev det forklaret, at RBI'en var baseret på et behov for 250 flyvetimer, at der i forbindelse med den politiske proces efter afslutningen på evalueringerne var behov for at opnå forståelse for mulighederne, begrænsningerne og konsekvenserne ved et eventuelt forhøjet behov for årlige flyvetimer pr. stel, ikke mindst i relation til omkostninger. Der blev i henvendelsen stillet syv uddybende spørgsmål om flyvetimer pr. stel. Det første spørgsmål angik muligheden for at understøtte et højere antal flyvetimer pr. stel end de 250 timer forudsat i RBI'en. De efterfølgende seks spørgsmål drejede sig om konsekvenserne forbundet med en sådan eventuel understøttelse af et højere antal årlige flyvetimer pr. stel.

Svarene fra det tyske forsvarsministerium, som er leverandøren bag Eurofighter, blev modtaget af Nyt Kampfly Program den 6. april 2016. Styregruppen har efterfølgende drøftet leverandørernes svar i forhold til, hvorvidt disse burde give anledning til, i en dansk kontekst, at revidere forudsætningen om en gennemsnitlig flyveproduktion på 250 flyvetimer per stel per år.

Som beskrevet i udvalgets rapport, har McKinsey & Co. bistået udvalget med analyser af, hvilke faktorer, der kan muliggøre og begrænse flyvetimeproduktionen. På baggrund af disse analyser vurderede McKinsey, at et produktionsmål på 250 timer per fly per år er en ambitiøs, men også en realistisk målsætning, der ville indebære en markant stigning i forhold til det nuværende operative tempo og således kræve en række ændringer for at kunne realiseres.

I det videre udvalgsarbejde blev det derfor besluttet at fastholde grundlaget fra evalueringen med 250 flyvetimer per stel per år.

Derfor indgår en nærmere behandling af svarene af 6. april 2016 fra det tyske forsvarsministerium ikke i dimensioneringsrapporten. Det bemærkes, at svaret fra det tyske forsvarsministerium blev vurderet til at være behæftet med høj usikkerhed, idet der var tale om uafprøvede produktionsmål, der væsentligt oversteg den kendte flyvetimeproduktion for brugere af Eurofighter fly.

For så vidt angår den afsluttende bemærkning i e-mailen af 23. maj 2016 fra Lars Illum Jørgensen, vedrørende en stellevetid på mere end 8.000 timer, fremgår det af svaret fra det

tyske forsvarsministerium den 6. april 2016, at producenten forventer, at Eurofighter vil gennemgå et program for levetidsforlængelse, der ville resultere i en stelletid på mere end 8.000 flyvetimer pr. flystel.¹

I RBI-svaret for Eurofighter har det tyske forsvarsministerium oplyst, at levetiden for flyet er 6.000 timer. Det fremgår endvidere, at partnerlandene bag Eurofighter flyet overvejer et levetidsforlængende program. Det bør i den sammenhæng bemærkes, at der typisk går flere år fra et sådan program besluttet, til resultaterne kendes. Det skyldes, at der bl.a. skal gennemføres omfattende afprøvning af flyets struktur.

Stelletiden for Eurofighter er på 6.000 timer og denne er, ligesom for stelletiden for de øvrige kandidater, blevet valideret af det hollandske nationale luft- og rumforskningslaboratorium "National Aerospace Laboratory" (NLR). Det henvises i øvrigt til notat 36 om stelletid for Eurofighter.

¹ *"The manufacturer expects that the Eurofighter Typhoon Weapon System will go through a life time extension programme which increases the specified life time beyond 8.000 flying hours."*